

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

**НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА СТУДЕНТІВ
ЯК ЧИННИК УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ**

Збірник наукових праць

Випуск 14

**Харків
2016**

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

**НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА СТУДЕНТІВ
ЯК ЧИННИК УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ**

Збірник наукових праць

Випуск 14

**Харків
2016**

УДК [378.147:001.89] – 057.875
ББК 74.580.268
Н 34

Редакційна колегія:

Л.І.Білоусова, канд.фіз.-мат.наук, професор
В.Д.Зоря, канд.фіз.-мат.наук, доцент
Н.В.Олефіренко, канд. пед.наук, доцент

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди
(Протокол № 2 від 06.04.2016 р.)*

Н 34 **Науково-дослідна робота студентів як чинник
удосконалення професійної підготовки майбутнього
вчителя: зб. наук. пр./редкол.: Л.І.Білоусова та ін. – Х.,
2016. – Вип.14. –192 с.:іл.
ISBN 978-617-7188-30-7**

Збірник наукових праць викладачів, аспірантів та студентів фізико-математичного факультету ХНПУ імені Г.С.Сковороди містить матеріали доповідей науково-практичного семінару з актуальних проблем організації науково-дослідної роботи майбутніх учителів дисциплін природничо-математичного напрямку. Розглядаються шляхи і напрями організації науково-дослідної роботи студентів та актуальні питання їх професійної підготовки.

Розраховано на наукових і практичних працівників, викладачів вищої школи, магістрантів та студентів вищих навчальних закладів.

УДК [378.147:001.89] – 057.875
ББК 74.580.268

ISBN 978-617-7188-30-7

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди, 2016

ЗМІСТ

Алієв Х. М. Особливості сучасних економічних спеціальностей в контексті проблеми професійної орієнтації старшокласників	5
Андрієвська В. М. Вплив інформаційно-комунікаційних технологій на зміст, завдання та методи навчання у сучасній початковій школі	11
Балацінова А. Д., Піскун О. Д. Особливості викладання іноземних мов у вальдорфських школах України	16
Башкір О. І., Осадько В. О. Метамова як запорука успішного педагогічного спілкування	22
Башкір О. І., Верзулова Я. А. Метод Storytelling у процесі формування мовленнєвих навичок учнів	27
Білоусова Л. І., Возіянова О. С. Скрайбінг у спектрі технологій візуалізації навчального матеріалу	32
Білоусова Л. І., Дехтярьова Ю. О. Використання смарт-технологій у навчальному процесі	38
Білоусова Л. І., Осипенко О. О. Розробка ігрових додатків як шлях до програмування	42
Булгакова В. С., Попова О. В. Формування моральної спрямованості молодших підлітків у позанавчальній діяльності в загальноосвітній школі	45
Вакуленко Т. С., Калашнікова Л. М., Стеценко Т. С. Питання формування комунікативних умінь старшокласників у позаурочній навчальній діяльності	51
Гончаров О. І. Обґрунтування доречності впровадження у навчальний процес вищого педагогічного навчального закладу дисципліни «Основи наукових досліджень»	57
Горбань Н. С., Пономарьова Н. О. Навчання основам моделювання у шкільному курсі інформатики	63
Грановська Т. Я., Ольховський Є. О. Розробка мобільного додатку для шкільного курсу неорганічної хімії	67
Гречишнікова М. П., Твердохліб Т. С. Використання нетрадиційних уроків у загальноосвітніх навчальних закладах	72
Гризун Л. Е., Казанська А. Ю., Пономарьова Н. О. Особливості вивчення основ офісного програмування у шкільному курсі інформатики	77
Грянник Д. О., Кін О. М. Класний колектив як фактор формування особистості школяра	83
Дейниченко В. Г. Особливості здійснення старшокласниками проектної навчально-пізнавальної діяльності за умов надання педагогічної підтримки	88

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ В КОНТЕКСТІ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ СТАРШОКЛАСНИКІВ

Х. М. Алієв

Підготовка випускників шкіл до вибору сфери майбутньої професійної діяльності є одним із найважливіших завдань системи освіти.

Успішна професійна орієнтація випускників шкіл неможлива без їх всебічної обізнаності щодо особливостей обраних спеціальностей. Слід зауважити, що на даний час є чимало свідчень щодо недостатнього розуміння старшокласниками специфіки навіть популярних спеціальностей.

Прикладом таких спеціальностей є економічні. Тому уявляється актуальним проведення аналізу та узагальнення сучасних професіографічних уявлень про економічні спеціальності для подальшого використання виконаного аналізу для здійснення профорієнтаційної роботи з учнями старших класів.

Метою статті є виокремлення особливостей сучасних економічних спеціальностей в контексті проблеми здійснення роботи з профорієнтаційної орієнтації старшокласників.

В спеціальній літературі зазначається, що професіографія - це технологія вивчення вимог, що висуваються професією до особистісних якостей, психологічних здібностей, психофізіологічних можливостей людини, що буде нею займатися [1]. За допомогою професіографії учні, які планують вступати на економічні спеціальності до вищих навчальних закладів, зможуть зрозуміти, які галузі економіки існують і в чому полягає особливості кожної з них та чи відповідають їх власні можливості та інтереси вимогам даної професійної сфери.

Професіографії економічних спеціальностей присвячено роботи: Г. Бабаяна, К. Масленнікової, М. Вачевської, М. Лапаєвої, О. Жиронкіної та інших.

На підставі аналізу сучасних робіт з професіографії, можна виконати узагальнену професіографічну характеристику найбільш популярних економічних спеціальностей.

Економічні спеціальності розподіляються на групи, пов'язані з банківською справою, бухгалтерською роботою, менеджментом,

маркетингом, ріелторською діяльністю, товарознавством, фінансовою справою.

Схарактеризуємо загальні відомості про професію та службові обов'язки фахівця кожної з груп, психофізіологічні вимоги до особистості працівника, перспективи кар'єрного зростання та вимоги до професійної підготовки і шляхи її здобуття.

Щодо банківської справи, то тут обов'язки фахівців можуть бути найрізноманітніші. До загальних обов'язків банківського працівника відносять перевірку дотримання клієнтами порядку роботи з готівкою, розрахунок мінімального залишку грошових коштів в касі, складання прогнозу касових оборотів, оформлення та видача платіжних карт, ведення картотеки несплачених розрахункових документів, аналіз фінансового становища позичальника, проведення операція на ринку міжбанківських кредитів, проведення розрахунків за експортно-імпорними процесам, оформлення виписок з особових рахунків клієнтів. Професію банківського працівника можуть вибрати люди, які мають аналітичний склад розуму і хороші математичні здібності. Така людина має бути схильною до аналізу та систематизації інформацію, мати добру пам'ять, володіти прагненням доводити усі справи до логічного завершення. Для банківського працівника вкрай важлива зосередженість і підвищена уважність до деталей [2]. Кар'єрне просування банкіра значною мірою залежить від зусиль самого працівника, досвіду роботи, рівня професійного розвитку. При певних здібностях і прагненні є можливість стати керівником відділу, керівником філії банку, заступником голови банку, директором банку. Стати фахівцем банківської справи можна в профільних вищих навчальних закладах України на економічних або фінансових факультетах за спеціальностями «Банківська справа», «Фінанси і кредит».

До бухгалтерів роботодавці висувають досить серйозні вимоги, оскільки вони виконують великий обсяг відповідальної роботи. Можна виділити кілька видів діяльності фахівців даної сфери: формування документів за певними параметрами; прийом і контроль первинної документації; підготовка документів до їх подальшої рахункової обробки; облік товарно-матеріальних цінностей; проведення розрахунку із замовниками та постачальниками; аналіз результатів фінансово-господарської діяльності компанії чи підприємства; облік обсягів реалізації товарів; проведення інвентаризації; пошук шляхів усунення втрат і виробничих витрат;

складання звітної документації. Для роботи в даній сфері вкрай важливі такі якості, як наполегливість, працьовитість, відповідальність, акуратність, чесність, здатність до самоконтролю. Також в даній сфері вкрай важливо мати математичні здібності і добру пам'ять [2]. Професійне зростання бухгалтера може бути пов'язане з управлінською кар'єрою, коли фахівець, поступово вдосконалюючись, отримує посаду економіста, головного бухгалтера, заступника директора підприємства з економічних питань. Професію бухгалтера можна одержати в установах середньої професійної освіти (спеціальність «Економіка та бухгалтерський облік») або вищої професійної освіти (спеціальність «Бухгалтерський облік і аудит» або «Економіка і управління на підприємстві»).

Менеджери – це управляючі фахівці, що відповідають за організацію успішної діяльності комерційної установи. Менеджери-управлінці повинні навчитися делегувати повноваження. Такий підхід при виконанні управлінських функцій дозволяє стимулювати співробітників на більш ефективне виконання своїх обов'язків, отримати вільний час для вирішення більш глобальних завдань. Крім того, це дає можливість розвитку співробітників, підвищувати їх рівень знань. Делегуванню підлягають завдання, які вимагають пошуку вузькоспеціалізованого рішення, організаційні та підготовчі заходи, збір інформації, а також різні щоденні обов'язки. Успішний керівник повинен уміти контролювати виконання поставлених завдань, коригувати роботу співробітників, направляти їх зусилля в потрібне русло. Професію менеджера можуть обрати ті люди, які мають аналітичний склад розуму, володіють наполегливістю та цілеспрямованістю, у яких є явно виражені лідерські якостями. Також, це повинні бути люди з добре розвиненими комунікабельними здібностями, відмінною пам'яттю, вмінням домовлятися і знаходити різні шляхи вирішення тієї чи іншої проблеми [2]. Перспективи кар'єрного зростання менеджера пов'язані з підвищенням кваліфікації від позиції початкового та середнього рівня в компанії до топ-менеджера, керівника підприємства. У менеджерів як фахівців в галузі управління хороші перспективи в плані створення власної справи. Працювати менеджером можна після отримання середньої професійної або вищої освіти в області менеджменту.

Маркетолог - це фахівець, який займається аналітикою споживчого ринку та проектує стратегію просування товарів серед покупців. Прямими обов'язками маркетолога є: збір та аналіз даних

про смакові переваги покупців; збір інформації про продажі, на основі яких аналізується попит; проведення маркетингових досліджень; моніторинг галузі, в якій знаходиться просувний товар (це аналіз переваг і недоліків конкурентних марок); просування продукції; внесення даних в програму, яка проведе ретельний аналіз і піднесе результат у вигляді зручного графіка; складання звітів і презентація рекомендацій по просуванню начальству. Маркетологу мають бути притаманні аналітичний склад розуму і робота з цифрами, уважність, комунікабельність, стресостійкість, творчий потенціал и вміння генерувати ідеї [2]. Можна розглядати управлінський шлях розвитку кар'єри маркетолога, коли фахівець, поступово вдосконалюючись, отримує підвищення до посади керівника маркетингового відділу або заступника директора з маркетингу. Для оволодіння професією маркетолога необхідно або середню професійну, або вищу професійну освіту в області маркетингу.

Робота ріелтора безпосередньо пов'язана зі спілкуванням з людьми. Ріелтор - це фахівець, який виступає в ролі посередника між власником об'єкта і людиною, бажаючим даний об'єкт придбати. Робота ріелтора складається з наступних обов'язкових етапів: знайомство з клієнтами та презентація себе і послуг компанії, на яку працюєте; з'ясування потреб і переваг клієнта; пошук відповідних об'єктів, що продаються; показ об'єктів покупцеві та його презентація; передпродажна перевірка документів і підготовка договору купівлі-продажу; оформлення угоди і отримання прибутку; продаж додаткових послуг (таких як допомога в переоформленні документів). Для ріелтора важливі комунікативні якості і вміння стримувати себе. Також ріелтор повинен володіти відмінними організаційними якостями, бути активним і працьовитим. Найчастіше ріелтор порівняно стало залишається на своїй посаді, якщо його задовольняють прибутки. Але буває, що власники агенцій, намагаючись утримати перспективних та прибуткових співробітників, пропонують їм посади старшого ріелтора або ж партнерство у фірмі. Багато ріелторів, заробивши стартовий капітал, відкривають свою власну справу. Вважається, що до ріелторів немає особливих вимог в галузі освіти, достатньою вважається середня спеціальна або вища освіта будь-якого профілю. Однак, корисними для будь-якого ріелтора стануть знання в галузях права та психології. Саме така освіта є фактором успіху його професійної діяльності.

У товарознавця широке коло обов'язків, адже даний фахівець відповідає за весь шлях товару від прийому торговельною організацією до продажу. Щодня він виконує такі види робіт: контроль наявності товарів в торговій точці або на складі; замовлення необхідних товарів; контроль прострочень; ухвалення товарів; сортирує продукцію за цінами і вибирає її розташування на полицях магазинів; формує ціну, роблячи відповідну націнку; контроль дотримання норм по зберіганню й упакуванню продукції; обліково-звітна діяльність. Дана професія підходить людям з дуже добре розвиненою пам'яттю. Адже вона передбачає вільне оперування величезною кількістю цифр і документальних стандартів. При цьому людина повинна володіти аналітичним складом розуму. Товарознавець повинен бути комунікабельним і вміти висловлюватися діловою мовою зі знанням етикету. Це важливо, оскільки саме даний фахівець проводить переговори з постачальниками продукції [2]. Професійне зростання товарознавця може припускати і управлінський шлях розвитку, коли фахівець, поступово вдосконалюючись, може стати керівником торгового підприємства. Для того, щоб отримати можливість влаштуватися товарознавцем, необхідно закінчити вищий навчальний заклад за наступними спеціальностями: «Торговельна справа», «Товарознавство», «Технологія виробництва і переробка сільськогосподарської продукції» тощо.

Фінансисти можуть пов'язати свою професійну діяльність з декількома напрямками: інвестиційна, страхування, податково-бюджетна, зовнішньоекономічна тощо. Залежно від сфери діяльності, визначатимуться обов'язки фахівців. Якщо працювати в сфері інвестицій, то в цьому випадку потрібно вміти вигідно вкладати грошові кошти з метою збільшення капіталу компанії чи підприємства. У кожного роботодавця свої вимоги до фахівців. Однак усіх їх об'єднує одне - необхідність отримання спеціальної вищої освіти та високий рівень знань, наполегливість у досягненні цілей. Стати успішним фінансистом можуть ті, які добре володіють знаннями математичних дисциплін. Також повинні володіти аналітичним складом розуму, хорошою пам'яттю, вмінням аналізувати отриману інформацію. Щоб отримати можливість влаштуватися у фінансовій справі, необхідно закінчити вищий навчальний заклад за спеціальностями: «Економіка», «Фінанси та кредит».

Економічну освіту за вказаними напрямками надають такі навчальні заклади: Харківський національний економічний університет; Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна; Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана; Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Київський національний торговельно-економічний університет, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»; Національний університет «Киево-Могилянська Академія»; Національний університет харчових технологій; Харківський державний університет харчування та торгівлі тощо.

Отже, економічні професії дуже різноманітні, тому вкрай важливо тим, хто обирає саме цю сферу для своєї майбутньої професійної діяльності своєчасно ознайомитися з вимогами, які висуваються до цієї професії, якими навичками і якостями потрібно володіти та як підготуватися до здобуття обраної спеціальності.

Разом з тим, з оглядом на особливості сучасної молоді, є потреба у пошуку нових форм та методів ознайомлення випускників шкіл з професіографічною інформацією щодо обраних ними спеціальностей.

Література:

1. Горобець С. А. Теоретичні засади проблеми формування професійної компетентності майбутнього фахівця-економіста / С.А. Горобець // Вісник Житомирського держ. ун-ту ім. І. Франка. – 2007. – Вип. 31. – С. 106–109.
2. Дибкова Л. М. Індивідуальний підхід у формуванні професійної компетентності майбутніх економістів : дис. ... к. пед. наук : 13.00.04 / Л. М. Дибкова ; АПН України ; Інститут вищої освіти. – К., 2006. – 227 с.
3. Довідник ВНЗ України. Спеціальність: Міжнародна економіка. – Освіта.UA – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/vnz/guide/search-17-0-0-83-0.html>
4. Шашенкова Е.А. Исследовательская деятельность. Словарь. — М.: УЦ «Перспектива». – 2010.
5. Постанова КМУ «Про Концепцію державної системи професійної орієнтації населення». – Верховна Рада України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/48-94-%D0%BF>
6. Список экономических профессий [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edunews.ru/professii/obzor/Ekonomicheskie/>

Наукове видання

**НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА СТУДЕНТІВ
ЯК ЧИННИК УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ**

Збірник наукових праць

Випуск 14

Видано за рахунок авторів

Відповідальний за випуск Л.І.Білоусова

В авторській редакції

Підписано до друку 20.04.2016 Формат 60x84 1/16. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman. Друк – цифровий. Ум. друк. арк. 12.
Обл.-вид.арк. 9,49 Зам. № 371. Наклад 300 прим. Ціна договірна.

Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С.Сковороди.

Україна, 61002, м. Харків, вул. Алчевських,29.

Видавництво «Мітра»

Свідоцтво про державну реєстрацію: Серія ДК №1635

від 25.12.03. Ліцензія №1413900866

т.: +380675765437, e-mail: mitra_izdat@meta.ua
